

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

لیکوال او شناند: نظر محمد مطمئن

۱۱ می ۲۰۲۰

د تړون منل یې مجبوریت، ماتېدل یې زړه غواړي

خلیلزاد وايي چې مذاکرات معامله ده، یو څه سړی تر لاسه کوي او څه له لاسه ورکوي. د امریکا – طالبانو مذاکراتو کې لاندې راکړې ورکړې وشوې:

الف: امریکا له طالبانو غوښتل چې القاعده او نورې اسلامپاله جنګیالیې ډلې وغندي، مګر جوړجاړی پر دې شو چې طالبان له القاعدې سره پرېکون اعلان کړي.

ب: طالبانو غوښتل چې بهرني پوځیان په ۳، ۶ او یا ۹ میاشتو کې ووځي، پرېکړه پر ۱۴ میاشتو وشوه.

ج: امریکا له طالبانو نږدې یو کال په اوربند چنې ووهلي، بالاخره د جګړې په کمښت جوړجاړی وشو.

د: طالبانو ویل تر څو له امریکا سره د مذاکراتو پایله معلومه نه شي، بین الافغاني مذاکرات نه کوي، مګر په ماسکو او دوحه کې یې مقدماتي بین الافغاني ناستې بالاخره ومنلې.

ه: امریکا له طالبانو غوښتل چې د تړون تر لاسلیک وروسته، له افغان امنیتي ځواکونو سره دفاعي حالت ومنې، مګر طالبانو د ولایتونو پر مرکزونو او لویو ښارونو، د لویو بریدو، نه کول ومنل.

ز: طالبانو نه غوښتل چې د ۵ زره بندیانو د خلاصون اړوند له افغان چارواکو سره مخامخ خبرې وکړي، بالاخره یې کابل ته پلاوی راولیږي، او دلته په یاده موضوع کې لېدنې وشوې.

ح: طالبانو غوښتل چې د امریکا-طالبانو د تړون د عملي کېدو تضمین چین او روسیه وکړي، مګر جوړجاړی پر دې شو چې پرته له تضمین څخه تړون لاسلیک شي.

ط: طالبانو غوښتل چې له تړون وروسته، په بشپړ ډول د امریکا هوايي بریدونه ودرول شي، مګر جوړجاړی پر دې شو، چې امریکا د افغان امنیتي پوځیانو څخه د دفاع لپاره هوايي حملې کولای شي.

امریکایان د تړونو ماتولو مخېنه لري، دوی له روسیې، چین، جاپان، جرمني، فرانسې، ترکیې او ایران سره رسمي تړونونه مات کړي، د نړیوال خوندي اقلیم تړون یې نه دی منلی، د ملګرو ملتونو له ډیرو تړونو په شا شوې، او تر

ټولو ډیر د ملګرو ملتونو تړونونه د امریکا لخوا وپټو شوي. اوس چې ملګري ملتونه غواړي په ټوله نړۍ کې د کرونا میکروب له کبله اوربند اعلان شي، امریکا یې نه مني.

له طالبانو سره د امریکا تړون، هم یې منل د امریکا مجبوریت دی، او هم یې ماتېدل زړه غواړي. امریکایان فکر کوي چې بالاخره به له طالبانو یو څه ترلاسه کړي، چې په راتلونکي کې هم د دوی لاسونه له افغانستان څخه وتلي نه وي.

د امریکا لپاره بله ستونزه دا شوه، له طالبانو سره د تړون له امله، د دوی او افغان امنیتي ځواکونو تر منځ هم یې باوري منځته راغلي، او کیدای شي په راتلونکي کې د افغان امنیتي ځواکونو لخوا هم ننګونې ورته زیاتي شي.

امریکایانو او افغان حکومت فکر کاوه چې د امریکا-طالبانو له تړون وروسته به د طالبانو جنګیالي له نورو وسلوالو ډلو سره یو ځای شي، او د طالبانو ضد جګړې به زور ومومي، مګر ولېدل شول چې له تړون وروسته د طالبانو وحدت لا زیات قوي او جګړو ته یې زور ورکړ، بلخوا هره ورځ افغان امنیتي ځواکونه له طالبانو سره یو ځای کیږي.

چین، روسیه او ایران هم د پټه منتظر دي چې امریکا په افغانستان کې له لا زیاتو ستونزو سره مخ شي. اروپایي ټولنه، کیدای شي د امریکا په خوښه به اوبه خړوي چې ماهیان په کې ونیسي، تر ډیره د افغانستان په قضیه کې یو طرفه عمل کوي، پداسې حال کې چې افغانان غواړي په راتلونکي کې له اروپایي هیوادو سره ښې اړیکې ولري. مګر د اروپایي ټولني اوسنی استازی رونالد کویبا له افغان ولس سره د ښو اړیکو جوړولو وړتیا ونه ښودله، ډیر ځله داسې څرګندونې کوي چې د افغانستان د ولس په ګټه نه وي.

که د امریکا خوښه نه وي، ډاکټر عبدالله د موازي حکومت جوړېدل نه شواي کولای، او که د خلیزاد خوښه وي، ډاکټر غني ولسمشر نه شواي اعلانېدای.

د امریکا سیاسي اداره "ولسمشر ټرمپ او مایک پمپيو" په افغانستان کې جګړه پای ته رسول، او پنتاګون + سي آی ای دا جګړه جاري ساتل غواړي. کټ مټ د روسانو د یرغل د تجربې تکرار دی، روسي جنرالانو په افغانستان کې پر جګړه ټینګار درلود، او د روسیې د هغه وخت ولسمشر ګوربچوف او بهرنیو چارو وزیر شورونازي جګړه پای ته رسېدل غوښتل.

د ډاکټر نجیب الله وخت کې روسانو ډیره هڅه وکړه چې په هیواد کې عملاً دوه مرکزيته "کابل او مزار شریف" وي. د ډاکټر نجیب او ببرک کارمل په مشرې پرچم ډلو منلي وه، مګر خلقي مشرانو سید محمد گلابلزوی او شاه نواز تڼي یې مخالفت وکړ.

د خلیزاد له وروستي مرکي ښکاري چې هیواد کې ۳ مرکزيته "شمال، جنوب او مرکزي افغانستان" وي. مګر دا کار ناشونی دی.

د ببرک کارمل او ډاکټر نجیب وخت کې دفاع وزارت او ملي امنیت له پرچم ډلې، کورنیو چارو وزارت چې هغه وخت یې له دفاع وزارت څخه امکانات زیات و، خلقيانو ته ورکړل شوی و. د نجیب په لومړي وخت کې یاد دواړه وزارتونه له خلقيانو سره وو.

د ډاکټر غني او ډاکټر عبدالله په نوي معامله کې ویل کیږي چې دفاع وزارت به له ډاکټر غني او کورنیو چارو وزارت به له ډاکټر عبدالله، ملي امنیت کې ګماري به په مساوي ډول دواړه کوي.

روسانو له افغانستان څخه تر وتلو مخکې د ۵ الی ۷ کلونو لپاره د هغه وخت افغان حکومت سره هر ډول نظامي، مالي، لوژیستيکي او انساني مرستې وکړي، تر څو کورنی جګړه دلته جاري وساتل شي.

امریکا/ناتو + اروپایي ټولنه هم غواړي، که بین الافغاني خبرې پایله نه ورکوي، نو دلته باید کورنی جګړه جاري وساتل شي.

زما په آند چې امریکایان له افغانستان څخه ووځي، که چیرته بین الافغاني مذاکرات پېل نه شي، نو بیا به ځینې بهرنۍ کړي، ځینې گاونډي هیوادونه او ځینې کورنۍ کړۍ د افغانستان د نارامه کېدو، سولې ته نه رسېدو او بالاخره د هیواد د توتېه کېدو هڅې کوي.

په کار ده چې په هیواد کې تلپاتې سولې ته د رسېدو لپاره بنکېل اړخونه انعطاف وکړي، او هغوی چې یو باثباته او پر خپل ځان بسیا افغانستان ته ژمن وي، یو له بل سره لاسونه ورکړي، او په بنکېلو اړخونو فشار راوړي چې بین الافغاني مذاکرات پېل او پر همه شموله افغان نظام باندې توافق ته ورسېږي.